

Dodatek do Aury nr 9/2013. Adres redakcji: ul. Sławkowska 17, 31-016 Kraków

Final XXVIII Olimpiady Wiedzy Ekologicznej w Katowicach

Elżbieta KONIUSZY

Etap centralny Olimpiady Wiedzy Ekologicznej jest tradycyjnym akcentem corocznych obchodów w Polsce Międzynarodowego Dnia Ochrony Środowiska, przypadającego 5 czerwca. W tym roku finał XXVIII OWE odbył się w dniach 8-9 czerwca w Wyższej Szkole Technicznej w Katowicach. Po 25 latach ponownie organizatorem i gospodarzem olimpiady było województwo śląskie.

Olimpiada Wiedzy Ekologicznej jest organizowana corocznie od 1986 roku. Obecnie to jedna z najpopularniejszych wśród 42 zarejestrowanych w Ministerstwie Edukacji Narodowej. Corocznie startuje w niej ponad 32 tysiące uczniów wszystkich typów szkół ponadgimnazjalnych (łącznie w 28 edycjach wzięło udział ponad 1 mln 360 tys. uczniów). Jej patronem merytorycznym od 1991 roku jest Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, a współorganizatorem

Liga Ochrony Przyrody. Olimpiada objęta jest patronatem Ministra Środowiska oraz Ministra Edukacji Narodowej, a w roku bieżącym patronatem honorowym objęta została również przez Wojewodę Śląskiego, Prezydenta Miasta Katowice, Śląskiego Kuratora Oświaty, Rektora Śląskiego Uniwersytetu Medycznego, Rektora Uniwersytetu Śląskiego i Rektora Wyższej Szkoły Technicznej w Katowicach.

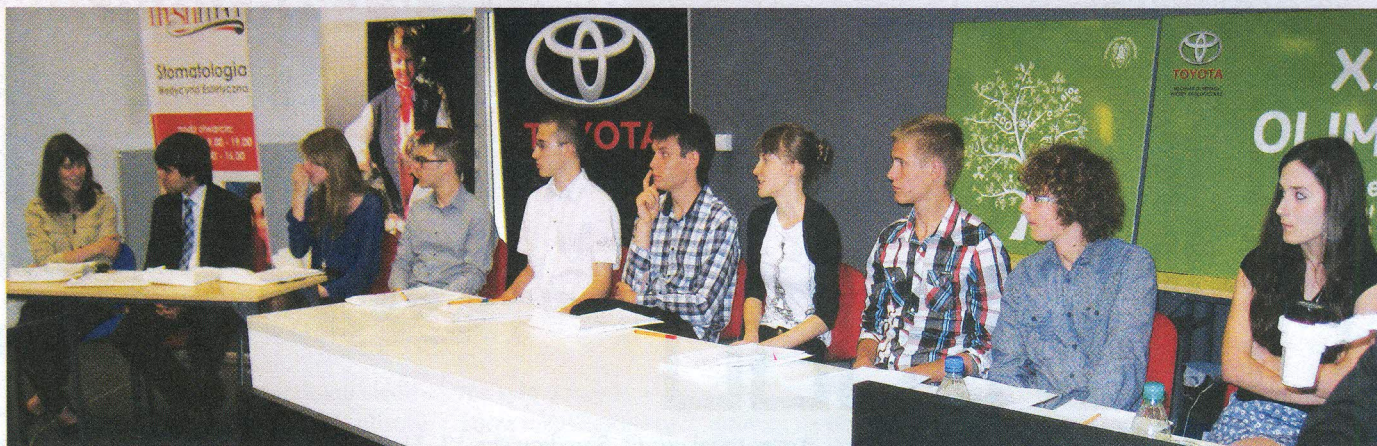
OWE jest olimpiadą interdyscyplinarną, obejmującą następujące bloki tematyczne: ekologia klasyczna, ochrona powietrza, wód i gleb, gospodarka rolna i leśna, żywność i zdrowie, ochrona przyrody, rekultywacja, odpady, promieniowanie, zagadnienia formalno-prawne i społeczno-gospodarcze związane z ochroną środowiska oraz bieżące informacje z tej dziedziny z kraju i świata.

Przewodnicząca Komitetu Głównego OWE dr **Małgorzata Falencka-Jabłońska** otwierając uroczystość w Katowicach powitała jej uczestników, ich opiekunów i gości. Podziękowała również organizatorom za zorganizowanie tak istotnego przedsięwzięcia w edukacji przyrodniczej. Swoje wystąpienie zakończyła cytatem z ballady Seweryna Krajewskiego: „*Zielona Pani Ziemio, posłuchaj, posłuchaj w niebo głosu, tych którzy z tobą dzielą słoneczny kąt kosmosu*”.

Na finał centralny przyjechało do Katowic 112 uczniów z całej Polski (siedmioosobowe reprezentacje finalistów ze wszystkich województw). Jak zawsze pierwszego dnia odbyła się część pisemna. Podobnie jak w latach poprzednich wszyscy uczestnicy rozwiązywali test z 50 pytań. Największą liczbę punktów z testu pisemnego uzyskała **Justyna Drankowska**

Fot. Sławomir Grabarczyk

z III LO w Zamościu i pozostała najlepszą do końca!

Finał centralny Olimpiady jest też doskonałą okazją do promocji regionu, w którym się odbywa. Tegoroczni organizatorzy i młodzież reprezentująca szkoły ponadgimnazjalne z województwa śląskiego mieli okazję przekonać uczestników z całej Polski, że to województwo to nie tylko kopalnie, które kojarzą się z dużym zanieczyszczeniem środowiska. Są tu też miejsca piękne, czyste i dużo zieleni (województwo śląskie należy do czołówki pod względem leśności w Polsce).

Po zakończeniu części pisemnej wszyscy uczniowie, opiekunowie oraz goście udali się na zajęcia terenowe – zwiedzili jeden z najnowocześniejszych w Polsce zakładów uzdatniania wody w Goczałkowicach, który produkuje wodę dla miliona mieszkańców regionu. Jest to jedna z 11 stacji należących do Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów. Odwiedzili też gospodarstwo rybackie oraz obszar Natura 2000, utworzony na podstawie „dyrektywy ptasiej UE”. Jedną z większych atrakcji dla uczestników był rejs po zbiorniku goczałkowickim. Po drodze mieli możliwość podziwiać niepowtarzalne walory przyrodnicze województwa śląskiego.

Ostatnim punktem programu pierwszego dnia olimpiady było „Ekoforum”. Na wstępie Agnieszka Jaszkaniec (rzecznik prasowy Katowickich Wodociągów) zaprezentowała ścieżkę edukacyjną GIGABLOK i zaprosiła na projekcję filmów „Marcin” i „Giga”. Następnie odbył się panel dyskusyjny pt. „Sposób na ekologię” z udziałem twórców filmu – reżysera i scenarzystki Ewy Stępniewicz oraz montażysty Norberta Rudzika, a także z występującymi w nich młodymi aktorami Kubą i Karolem. Uczestnicy Olimpiady aktywnie włączyli się w polemikę, czy fabuła filmu to dobry pomysł na propagowanie zachowań przyjaznych dla środowiska, w tym postawy szacunku dla zasobów wodnych. Wieczór zakończył quiz z nagrodami „Ziemia w cy-

tatach”, przygotowany i przeprowadzony przez prowadzącego „Ekoforum”, jurora Olimpiady, prof. UŚ dra hab. **Piotra Skubałę**. Profesor podsumował „Ekoforum” cytatem Vaclava Havla: „*Nasz los zależy nie tylko od tego, co czynimy sami dla siebie, ale również od tego, co czynimy dla Gai jako całości*”.

Podobnie jak w poprzednich olimpiadach, do części ustnej finału zakwalifikowano dziesięciu uczniów, którzy najlepiej napisali test. Każdy otrzymał sześć pytań problemowych oraz trzy sprawdzające praktyczną znajomości przyrody: określenie gatunków roślin czy rozpoznanie roślin na podstawie ich części (była m.in. przyłaszczka, lilia złotogłów, obuwik pospolity, sasanka otwarta) oraz zidentyfikowanie na podstawie nagrania, do jakiego zwierzęcia należy głos („odzywały się” m.in.: pasikonik,łoś, wilga, rzekotka drzewna).

Okazało się, że pytania praktyczne były dla olimpijczyków trudniejsze niż teoretyczne. Młodzież odpowiadała na pytania dotyczące m.in. eutrofizacji wód, głównych zagrożeń dla Morza Bałtyckiego, biopaliw, organizmów genetycznie modyfikowanych,

funduszy unijnych na ochronę przyrody, gospodarki leśnej, różnorodności biologicznej, wdrażania Natury 2000 w Polsce, a nawet problemów związanych z planowaną budową elektrowni atomowej w Polsce.

Najcenniejszymi nagrodami dla finalistów i laureatów są indeksy przyznane przez senaty aż 60 wyższych uczelni na kierunki przyrodnicze, ochronę i kształtowanie środowiska, inżynierię środowiska, leśnictwo, biotechnologię, a także na studia międzywydziałowe. W tym roku dodatkowo można było uzyskać indeks Śląskiego Uniwersytetu Medycznego.

Jak co roku, finaliści i laureaci olimpiady otrzymali również wiele cennych nagród rzeczowych ufundowanych przede wszystkim przez Ministerstwo Edukacji Narodowej oraz Toyotę Motor Poland, już od 11 lat sponsora strategicznego Olimpiady Wiedzy Ekologicznej.

Hojnie nagrodzono również trzy najlepsze szkoły, tj.:

- I Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Starachowicach,
- IV Liceum Ogólnokształcące im. Jana Pawła II w ZSO nr 1 w Tarnowie,

Fot. Sławomir Grabarczyk

Kolejność dziesiątki laureatów XXVIII Olimpiady Wiedzy Ekologicznej

1. **Justyna Drankowska**, II klasa, III Liceum Ogólnokształcące im. Cypriana Kamila Norwida w Zamościu; opieka merytoryczna Anna Stopyra;
2. **Laura Dymarz**, II klasa, V Liceum Ogólnokształcące w ZSO nr 11 w Gliwicach; opieka merytoryczna Halina Staniszkiewicz;
3. **Monika Mierzwa**, I klasa, Liceum Ogólnokształcące w Rudniku nad Sanem; opieka merytoryczna Wiesława Kostyra;
4. **Dawid Kokoszka**, I klasa, II Liceum Ogólnokształcące im. płk. Leopolda Lisa-Kuli w Rzeszowie; opieka merytoryczna Agnieszka Podgórska;
5. **Igor Jabłoński**, III klasa, II Liceum Ogólnokształcące w ZS z Dodatkową Nauką Języka Białoruskiego w Hajnówce; opieka merytoryczna Alina Plis;
6. **Jakub Michnowski**, III klasa, I Liceum Ogólnokształcące im. S. Żeromskiego w Jeleniej Górze; opieka merytoryczna Ewa Huberska;
7. **Maciej Nizioł**, III klasa, Liceum Ogólnokształcące im. Komisji Edukacji Narodowej w ZSO w Stalowej Woli; opieka merytoryczna Małgorzata Gołojuch;
8. **Karolina Hamer**, III klasa, VI Liceum Ogólnokształcące im. Jana Kochanowskiego w ZSO nr 6 w Radomiu; opieka merytoryczna Jolanta Sochaj;
9. **Adam Skórka**, III klasa, I Liceum Ogólnokształcące im. A. Osuchowskiego w Cieszynie; opieka merytoryczna Ludwik Rosner;
10. **Szymon Kłaptocz**, III klasa, I Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Bielsku-Białej; opieka merytoryczna Urszula Mecnarowska.

- VI Liceum Ogólnokształcące im. Jana Kochanowskiego w ZSO nr 6 w Radomiu.

Nagrodami dla trzech najlepszych szkół były: kamera mikroskopowa, 2 mikroskopy Sagittarius Scholar, plus 50 preparatów mikroskopowych oraz szkiełka mikroskopowe i igły preparacyjne, mikroskop Bresser Researcher, teleskop Spinor Opticus, obrotowa mapa nieba, atlas nieba gwiazdzistego, mapy Księżyca, lornetka przyrodnicza.

Nagrodami dla laureatów były następujące zestawy: plecak, śpiwór, latarka czołowa, apteczka turystyczna, kubek termiczny, bon o wartości 100 zł do realizacji w sklepach „Horyzont”.

Nagrody dla opiekunów merytorycznych laureatów: specjalnie grawerowany zestaw Watermana (pióro i długopis) oraz album przyrodniczy.

Toyota Motor Poland ufundowała dla laureatki, która zajęła I miejsce, skuter elektryczny, II miejsce – voucher

o wartości 2000 zł, a wszyscy laureaci otrzymali aparaty fotograficzne, plecaki z bogatym wyposażeniem turystycznym. Natomiast wszyscy finaliści, opiekunowie i goście otrzymali od Toyoty kubki i koszulki z nadrukiem finału.

Sponsor główny ze Śląska, Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów, ufundował dla wszystkich laureatów reprint wydania sieci hydrograficznej Górnego Śląska z 1936 r. oprawiony w skórę.

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach ufundowała nagrodę specjalną dla zwycięzcy – weekend dla niego i 2 osób towarzyszących w Nadleśnictwie Sucha – okolice Babiej Góry.

Słowa szczególnego uznania i podziękowania należą się wszystkim organizatorom z województwa śląskiego, a szczególnie koordynatorce całości finału dr **Jolancie Mol**, dyrektor II Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Konopnickiej z Katowic, która znalazła wielu sponsorów z województwa katowickiego, i wspólnie z dr **Anną Ziębińską** i mgr **Lidią Krzemień** oraz uczniami z klas I i II Liceum dbała o to, aby wszyscy uczestnicy olimpiady i goście czuli się i bawili doskonale.

Obecnie Główny Komitet Olimpiady przygotowuje do druku szósty tom Zbioru zestawów pytań XXIV-XXVIII edycji olimpiady. Dzięki dotacji Ministerstwa Edukacji Narodowej, podobnie jak poprzednie opracowania będą cenną pomocą dydaktyczną, metodyczną i uczniom jako uzupełnienie programów biologii, ekologii oraz kształtowania i ochrony środowiska. ♦

